

**III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ**

**III INTERNATIONAL SCIENTIFIC
AND PRACTICAL CONFERENCE**

**Глобальні тенденції в
економіці, фінансах та управлінні**

**Global trends in economics,
finance, and management**

**30 вересня 2025 р.
м. Одеса, Україна**

**September 30, 2025
Odesa, Ukraine**

УДК 33

DOI: <https://doi.org/10.64076/eecsr250930>

Глобальні тенденції в економіці, фінансах та управлінні : матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції / Східноєвропейський центр наукових досліджень (м. Одеса, 30 вересня 2025 р). Research Europe, 2025. 150 с.

До збірника ввійшли матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції "Глобальні тенденції в економіці, фінансах та управлінні", яка відбулася 30 вересня 2025 року. Збірник розрахований на науковців, освітян, студентів, державних службовців, представників бізнесу та широку громадськість.

Робочі мови конференції: українська та англійська.

Матеріали конференції опубліковані мовою оригіналу та в обсязі, наданому авторами. Збірник відформатовано та підготовлено до публікації в уніфікованому стилі без змін змісту окремих тез доповідей. Автори несуть повну відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, статистичних даних, галузевої термінології та іншої інформації, поданої в їхніх матеріалах.

Відповідно до Закону України "Про авторське право і суміжні права", при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

**Research
Europe.org**

© Східноєвропейський центр наукових досліджень, 2025

© Research Europe, 2025

Офіційний сайт: researcheurope.org

UDC 33

DOI: <https://doi.org/10.64076/eecsr250930>

Global trends in economics, finance, and management : proceedings of the III International scientific and practical conference / Eastern European Center for Scientific Research (Odesa, 2025, September 30). Research Europe, 2025. 150 p.

The collection includes the proceedings of the III International scientific and practical conference "Global trends in economics, finance, and management", which took place on 30 September 2025. This collection is intended for scientists, educators, students, government officials, business representatives, and the general public.

Working languages of the conference: Ukrainian and English.

The conference proceedings are published in the original language and as submitted by the authors. The collection has been formatted and prepared for publication in a unified style, without altering the content of individual contributions. The authors are fully responsible for the accuracy of the facts, proper names, quotations, statistical data, industry terminology, and other information presented in their materials.

According to the Ukrainian Law on Copyright and Related Rights, proper citation of the authors is required when using any scientific ideas or materials from this collection.

**Research
Europe.org**

© Eastern European Center
for Scientific Research, 2025
© Research Europe, 2025

Official website: researcheurope.org

ЗМІСТ
TABLE OF CONTENTS

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІКА

SECTION 1. ECONOMICS

Богородицька Г. Є., Драгунова А. С.

Криптовалюти в системі міжнародного інвестування..... 10

Гавловський Є. О.

Стійкість підприємств критичної інфраструктури України в умовах воєнних викликів..... 13

Кичкайло О. А.

Інклюзивні та екстрактивні інститути сільського розвитку: зміст, прояви та наслідки для громад..... 16

Красота О. В.

Інклюзивний вектор модернізації соціальної політики..... 19

Матвійчук Р. В.

Класифікація електромобільного транспорту в Україні..... 23

Мацерук А. А.

Концепція Smart-територій як інструмент сучасного управління розвитком громад..... 27

Нужна С. А.

Використання штучного інтелекту для прогнозування економічних криз..... 32

Сенченко В. В., Удовенко О. М.

Державне управління інноваційним розвитком: досвід Ірландії..... 36

СЕКЦІЯ 2. ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

SECTION 2. ACCOUNTING AND TAXATION

Сук П. Л.

Використання оберненого методу розподілу витрат майбутніх періодів на основі чистого доходу від реалізації послуг..... 41

Найважливішими перевагами електромобілів є: відсутність викидів в атмосферу, ефективне використання енергії, значно менший рівень шуму, потребують менше обслуговування. Завдяки постійному розвитку технологій, стають доступнішими. Таким чином, завдяки численним інноваціям електромобільний транспорт стає продуктивнішим, зручнішим та безпечнішим.

Список використаних джерел

1. Інститут досліджень авторинку ініціював розширення словникового значення слова "електрокар" // <https://eauto.org.ua/news/896-institut-doslidzhen-avtorinku-iniciyuvav-rozshirennya-slovnikovogo-znachennya-slova-elektrokar> (дата звернення, 28.09.2025).

2. Маркування електромобілів та гібридів - EV, BEV, HEV, PHEV, FHEV, MHEV. У чому різниця? // <https://vnedorognik.ua/blog/stati/markuvannya-elektromobiliv-ta-gibridiv-ev-bev-hev-phev-fhev-mhev-u-chomu-riznicya> (дата звернення, 28.09.2025).

3. Про деякі питання використання транспортних засобів, оснащених електричними двигунами, та внесення змін до деяких законів України щодо подолання паливної залежності і розвитку електрзарядної інфраструктури та електричних транспортних засобів: Закон України від 24.02.2023. № 2956-IX. // <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2956-20#n40> (дата звернення, 29.09.2025).

4. Тлумачення із "Словника української мови" // <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=електрокар> (дата звернення, 29.09.2025).

УДК 330.3:352

JEL Classification: R58, O33

Мацерук А. А.,

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Хмельницький національний
університет, м. Хмельницький

КОНЦЕПЦІЯ SMART-ТЕРИТОРІЙ ЯК ІНСТРУМЕНТ СУЧАСНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ГРОМАД

Сучасний розвиток територій дедалі більше пов'язаний з упровадженням інноваційних технологій, що трансформують традиційні підходи до управління і планування. У цьому контексті концепція smart для розвитку територій

набуває особливого значення як один із ключових векторів формування стійких і конкурентоспроможних регіонів. Вивчення цього явища є актуальним у зв'язку з викликами цифрової трансформації, необхідністю забезпечення ефективного використання ресурсів, підвищення якості життя населення та гармонізації відносин між громадянами, бізнесом і владою.

Зосередження уваги на містах у сучасному дискурсі "розумного" середовища обумовлює домінування концепції "розумного міста" (smart city) як основної моделі цифрової трансформації територій. М. Диха та О. Кізляр у монографії [1] висвітлили широкий спектр питань щодо інноваційного розвитку міст на засадах концепції "розумне місто". Автори проаналізували світовий досвід реалізації концепції "розумне місто", сучасний стан та тенденції її реалізації в Україні, обґрунтували напрями активізації інноваційного розвитку міст на засадах концепції smart. Також є ґрунтовні праці, присвячені розвитку окремих міст [2], у якій зокрема описано концептуальні основи управління соціально-економічним розвитком країни (міст і громад).

Така орієнтація (концентрація на розвитку міст) сприяє розвитку інноваційної інфраструктури, підвищенню якості життя мешканців міст, модернізації управлінських процесів і посиленню конкурентоспроможності урбанізованих територій. Однак ця тенденція, будучи беззаперечно позитивною для міст, містить і низку загроз у ширшому контексті просторового розвитку. Передусім, надмірна концентрація ресурсів, уваги політиків, науковців і бізнесу на міському середовищі може призвести до недооцінки потреб, специфічних викликів і потенціалу сільських територій, селищ і малих міст. Це, своєю чергою, посилює ризики поглиблення просторової та цифрової нерівності, створюючи ситуацію, за якої інноваційні рішення та блага розумного середовища стають доступними виключно для мешканців великих урбаністичних центрів, тоді як інші території залишаються осторонь сучасних трансформацій. Тому актуалізація проблематики розумного розвитку усіх типів територій, включно з малими та середніми поселеннями, є необхідною передумовою досягнення збалансованого й інклюзивного просторового розвитку.

Концепція "розумної території" рішуче виступає не лише як розширення концепції розумного міста, але й як самостійна парадигма просторового розвитку, яка охоплює всі типи територіальних утворень – від мегаполісів до сільських громад [3]. Вона спрямована на забезпечення збалансованого розвитку шляхом інтеграції цифрових технологій, сталих практик управління та інклюзивних соціально-економічних рішень для різних просторів. На відміну від урбаноцентричної моделі smart city,

концепція розумної території фокусується на адаптації технологічних і управлінських інновацій до специфіки кожної територіальної одиниці, враховуючи її історико-культурний контекст, природно-ресурсний потенціал і соціальну структуру. Такий підхід дозволяє мінімізувати цифрову та просторову нерівність, сприяє гармонізації міжрегіональної взаємодії та підвищує стійкість національних і регіональних систем у цілому.

Розумна територія сьогодні розглядається як цифровий та географічний простір, що характеризується сильною орієнтацією на інфраструктурні системи – пристрої, мережі та платформи – й водночас прагне вирішувати публічні проблеми за допомогою технологічних рішень у межах партнерства, яке об'єднує учасників із різних секторів [4]. Такий підхід забезпечує інтеграцію інноваційних технологій в управлінські та соціально-економічні процеси розвитку територій.

Концепція "розумних територій" відіграє ключову роль у забезпеченні сталого розвитку громад, оскільки сприяє більш ефективному використанню природних ресурсів, підвищенню якості життя мешканців та покращенню екологічної ситуації. Завдяки впровадженню інтелектуальних інфраструктур і цифрових технологій можливе створення систем управління, що мінімізують енергоспоживання, зменшують викиди шкідливих речовин і сприяють циркулярній економіці. Партнерські відносини між владою, бізнесом і громадянським суспільством формують основу для інтегрованих рішень, які враховують соціальні, економічні та екологічні аспекти розвитку. Таким чином, концепція розумної території стає інструментом реалізації цілей сталого розвитку, сприяючи побудові резильєнтних, інклюзивних і екологічно збалансованих громад. Важливість розвитку територій на принципах сталості, проблеми та перспективи досягнення цілі "Сталий розвиток міст і громад" описано у [5].

Можна виокремити пріоритетні напрями розвитку Smart-територій, які сприяють підвищенню ефективності управління, сталому розвитку громад та забезпеченню високої якості життя населення. (таблиці 1).

Таблиця 1

Пріоритетні напрями розвитку Smart-територій

Напрямок розвитку Smart-територій	Опис
1. Ефективне управління	Управління Smart-територіями здійснюється не лише органами влади, а й приватними особами, громадськими організаціями та бізнесом. Управлінські рішення формуються на основі консультацій і публічних обговорень, що забезпечує спільний розвиток територій.

Продовж. табл. 1

2. Збереження довкілля та клімату	Стратегії включають створення систем моніторингу забруднення (якість повітря, води, відходи), модернізацію будівель і інфраструктури, а також ефективне використання ресурсів для сталого розвитку й екологічної стійкості. Впровадження систем моніторингу кліматичних ризиків, планування заходів для мінімізації негативних наслідків.
3. Стимулювання інноваційної економіки, підтримка сталого сільського господарства та агротехнологій	Впровадження smart-технологій у розвиток економіки та агросектору через створення інтелектуальних кластерів, агротехнологічних хабів, інкубаторів і цифрових платформ. Спрямування на підвищення продуктивності й конкурентоспроможності сільського господарства завдяки застосуванню точного землеробства, агромоніторингу, управління ресурсами на основі даних і екологічно орієнтованих практик для досягнення цілей сталого розвитку.
4. Розвиток енергетичної автономності та "зелених" технологій	Інтеграція відновлюваних джерел енергії (сонячної, вітрової, біоенергетики), розвиток локальних енергетичних рішень, впровадження smart grids, систем накопичення енергії, технологій енергозбереження та цифрового управління енергоресурсами з метою підвищення енергоефективності, зниження вуглецевого сліду та забезпечення сталого енергоспоживання громад.
5. Поліпшення мобільності та транспортної доступності	Основна мета полягає в обмеженні використання приватного транспорту, підвищенні якості та доступності громадського транспорту, а також у підтримці м'яких і спільних форм мобільності. Для цього впроваджуються мультимодальні інформаційні системи, що дозволяють гнучко планувати маршрути та інтегрувати різні види транспорту.
6. Цифрова інклюзія та соціальна справедливість	Стратегія спрямована на підвищення цифрової грамотності населення для активного використання цифрових інструментів і участь у створенні нових послуг. Реалізується через розвиток цифрової освіти, підтримку онлайн-навчання і курси майбутніх професій. Забезпечення рівного доступу до цифрових технологій для всіх категорій населення, включно з вразливими групами, для подолання цифрового розриву.
7. Поліпшення якості життя	Напрямок включає зміцнення добробуту, здоров'я та безпеки через удосконалення медичного обслуговування, розширення мережі навчальних закладів, забезпечення безпечного дозвілля, доступу до культурних заходів та збереження культурної спадщини.
8. Формування культурного і креативного простору	Підтримка культурних ініціатив, креативних індустрій, створення платформ для культурного обміну і розвитку локальної ідентичності.

Джерело: доповнено автором на основі [6; 7].

В контексті сучасних реалій зазначимо на зростаючій ролі штучного інтелекту у забезпеченні інноваційного розвитку громад, що описано у публікації [8].

Таким чином, формування Smart-територій сприяє зростанню конкурентоспроможності громади, покращенню її іміджу як технологічно

розвиненого та культурного осередку, що приваблює туристів. Впровадження цифровізації всіх процесів у громаді підвищує якість життя мешканців, забезпечує створення ефективних баз даних для покращення громадської обізнаності, пришвидшує перехід до електронного документообігу, мінімізує використання людських ресурсів у механічній праці та максимізує технологічний потенціал громади. Крім цього, відбувається розвиток інфраструктури, збільшення застосування екологічно чистих джерел енергії, стабілізація державного управління, налагодження зворотного зв'язку між громадянами і владою, а також підвищення цифрової грамотності населення.

Список використаних джерел

1. Диха М.В., Кізляр О.О. Інноваційний розвиток міст на засадах концепції "розумне місто": монографія. Київ: Видавництво "Центр учбової літератури", 2025. 320 с. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/handle/123456789/18522>.
2. Стратегія розвитку Києва: сучасні виклики глобалізованого простору: колективна монографія /за ред.: д.мед.н., проф. С.А. Павловського, д.е.н., проф. О.Ю. Могилевської. КНДУ "Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку міста" за підтримкою Департаменту економіки та інвестицій Київської міської державної адміністрації. Київ. Видавництво ТОВ "Талком". 2025. 650 с. doi.org/10.35668/978-617-8627-02-7.
3. Bellini F., D'Ascenzo F. Understanding smart territories: A conceptual framework. *Cities*. 2024. Volume 152. URL: <https://doi.org/10.1016/j.cities.2024.105146>.
4. Navío-Marco J., Rodrigo-Moya B., Gerli P. The rising importance of the "Smart territory" concept: definition and implications. *Land Use Policy*. 2020. Vol. 99. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0264837719316321>.
5. Диха М.В., Диха В.В. Економіка сталого розвитку: навчальний посібник. Київ: Видавництво "Центр учбової літератури", 2024. 408 с. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/handle/123456789/17542>.
6. Кошкалда І. В., Трегуб О. М. Концептуальні засади формування Smart-територій в Україні. *Економіка АПК*. 2021. № 11. URL: https://eaprk.com.ua/web/uploads/pdf/ekonomika_apk_11_2021_p_5-118-54-61.pdf.
7. Antoine-Santoni T., Baala O., Kirsch-Pinheiro M., Mieveville F. A Smart Territory, the key to resilient territory. *Resilient and Sustainable Cities*. 2023. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/B9780323917186000207>.
8. Мацерук А.А. Застосування штучного інтелекту в контексті сталого розвитку громад. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2024. № 2. С. 114-120. URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/handle/123456789/16016>.